

A kispáti Szent Kereszt-templom

2010 július 02. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Pontosan a Tapolcai-medence közepéből púposodik ki a Szent György-hegy. A 415 méteres, csonka kúp alakú magaslat akár a kissé távolabbi – szintén a dunántúli vulkánok tanújának számító – Somló-hegy ikertestvére lehetne, úgy hasonlítanak egymásra. Az évmilliókkal ezelőtt kialudt tózhányókból kiömlött forró láva bazaltkéreg dermedt, amely a Szent György-hegyen negyvenméternyi vastagságban takarja a pannon tengeri agyag- és homoktalajt. Különösen szépek az orom északkeleti oldaláról párhuzamosan lefutó, 20–25 méter magas, 1,5 méter vastagságú szürke bazaltoszlopok, amelyek ha leomlanak, egyforma vastagságú szeletekre töredeznek szét. A Szent György-hegy szőlőskertektől zöldellő lejtőin három kisközség osztozik: az edercsi Meleg-hegy felé néző Raposka és Hegymagas, illetve Kispáti a Badacsony felőli oldalon. A falu fölött, a szőlők lábánál áll Kispáti régi temploma. Titulusa Szent Kereszt, amelyet egy 1245-ben kelt oklevél említ első ízben, azonban lehet, hogy nem e templomra, hanem egy közeli még a középkorban (1422 előtt) elpusztult templomra vonatkozott. A ma látható épület azonban formajegyei alapján is a XIII. században, alighanem a tatárjárás utáni évtizedekben keletkezhetett. Tengelyét keleti irányba tájolták. A kicsiny belméretű, téglány alakú hajóhoz keskenyebb, egyenes záródású szentélyt kapcsoltak. A szentélyt bordás keresztboltozat fedte, látható benne a román kori oltárkéalapja is. Az 1500-as évek első felében építették a hajó északi oldalához a sekrestyét, azonban még ugyanebben az évszázadban súlyos kár érte a templomot a törökök ismétlődő hadjáratai folytán. Csak az elmenekült lakosság kései visszatérte után, a XVIII. század végén renoválták. Feljegyzések szerint 1772-ben készültek az ablakai és déli bejárata, ekkoriban magasították meg tetőpárkányzatát, és borították be a hajót csehsüveg boltozattal. A falutól kissé félreeső templomot a XIX. század végétől elhanyagolták, teteje beázott, falai romlásnak indultak, megrepedeztek. 1945 után boltozata is berogyott, majd bontani kezdték, tégláit elhordták. Végül 1958-ban állíttatta helyre a emlékei felügyelőség Sedlmayer János építész rekonstrukciós terve alapján, s azóta viselik gondját a magyar középkor elrejtő tanújának.

A Balaton-felvidék varázslatos táján, a Szent György-hegyhez kapcsolódó Diskai-hegyen is áll egy kicsiny, fehérre meszelt falú barokk kápolna (Szent Antal tiszteletére), amelyet az 1785-ben készült első hazai katonai térkép már jelöl. E két kis templom, a szőlőhegyen sok helyütt látható, a környékre jellemző stílusú régi présházak és a bazaltorgonák festői látványával búcsúznak az idei, különös időjárású és hangulatú balatoni nyártól.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló